

Dokąd zmierza farmacja szpitalna w Europie?

- Mgr farmacji Monika Łopata

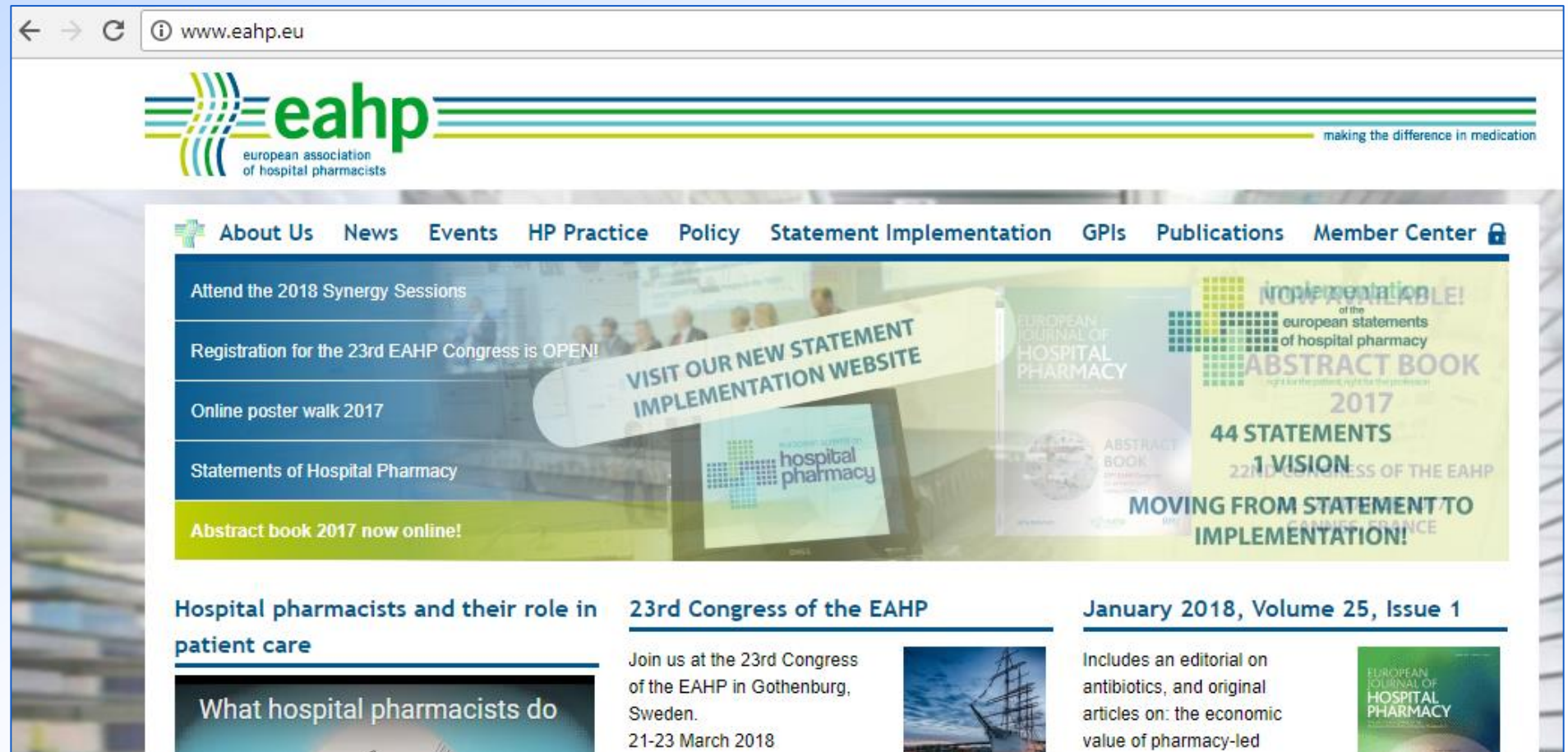

Europejskie Stowarzyszenie Farmaceutów Szpitalnych

- ▶ Powstanie EAHP datowane na 6 marca 1972 roku
- ▶ Polska dołączyła w 2006 roku
- ▶ Aktualnie zrzesza 35 państw europejskich (ponad 21 tys. farmaceutów szpitalnych), reprezentując politykę, która ma zapewnić maksymalne bezpieczeństwo pacjentów oraz możliwość ustawicznego kształcenia farmaceutów szpitalnych i podnoszenia ich pozycji w procesie farmakoterapii.
- ▶ Przewodnicząca (President): Joan Peppard
- ▶ Prezydent Elekt: Petr Horak

Europejskie Stowarzyszenie Farmaceutów Szpitalnych

Strona internetowa: www.eahp.eu

The screenshot shows the homepage of the European Association of Hospital Pharmacists (EAHP). At the top, there is a navigation menu with links: About Us, News, Events, HP Practice, Policy, Statement Implementation, GPs, Publications, and Member Center. Below the menu is a large banner area with several promotional messages:

- Attend the 2018 Synergy Sessions
- Registration for the 23rd EAHP Congress is OPEN!
- Online poster walk 2017
- Statements of Hospital Pharmacy
- Abstract book 2017 now online!

A prominent white banner across the middle of the page reads: "VISIT OUR NEW STATEMENT IMPLEMENTATION WEBSITE". To the right, there is a green and white graphic for the "ABSTRACT BOOK 2017" with the text: "NOW AVAILABLE! of the european statements of hospital pharmacy", "44 STATEMENTS", "1 VISION", and "MOVING FROM STATEMENT TO IMPLEMENTATION!".

Below the banner, there are three main content blocks:

- Hospital pharmacists and their role in patient care**
What hospital pharmacists do
- 23rd Congress of the EAHP**
Join us at the 23rd Congress of the EAHP in Gothenburg, Sweden.
21-23 March 2018
- January 2018, Volume 25, Issue 1**
Includes an editorial on antibiotics, and original articles on: the economic value of pharmacy-led

Europejska Deklaracja Farmacji Szpitalnej

- ▶ Ostateczne brzmienie Deklaracji powstało w maju 2014 roku
- ▶ 44 załozenia podzielone na 6 rozdziałów:
  1. Postanowienia wstępne i zarządzanie
  2. Wybór, zaopatrzenie oraz dystrybucja
  3. Produkcja i sporządzanie
  4. Usługi Farmacji Klinicznej
  5. Bezpieczeństwo Pacjenta i Zapewnianie Jakości
  6. Edukacja i badania

Europejska Deklaracja Farmacji Szpitalnej

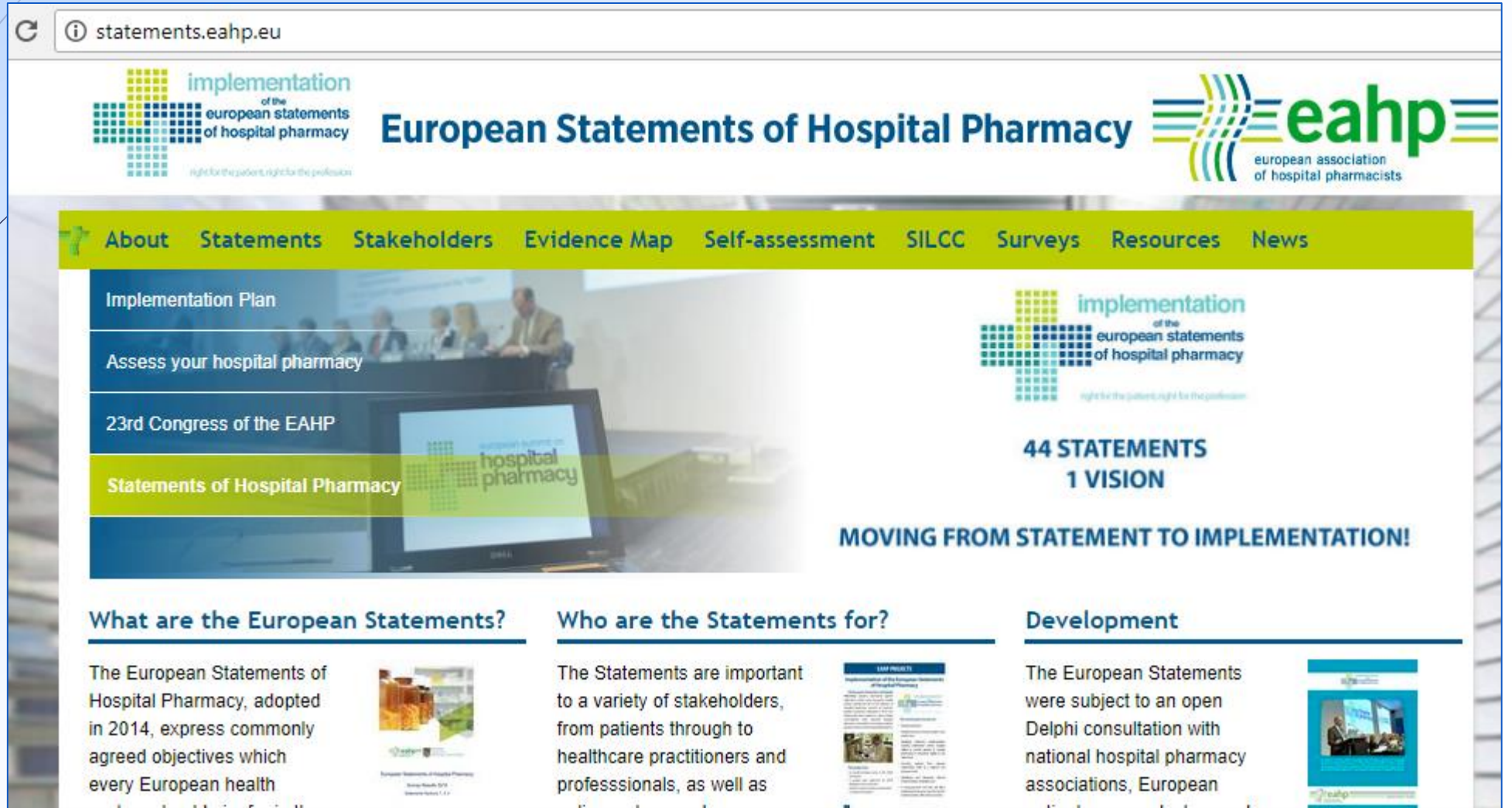
The screenshot shows the website www.eahp.eu with the EAHP logo and tagline "making the difference in medication". The navigation menu includes: About Us, News, Events, HP Practice, Policy, **Statement Implementation** (circled in red), OPs, Publications, and Member Center. The main content area features several promotional banners:

- Attend the 2018 Synergy Sessions
- Registration for the 23rd EAHP Congress is OPEN!
- Online poster walk 2017
- Statements of Hospital Pharmacy
- Abstract book 2017 now online!
- Implementation of the European statements of hospital pharmacy ABSTRACT BOOK 2017. 44 STATEMENTS, 1 VISION. 22ND CONGRESS OF THE EAHP. MOVING FROM STATEMENT TO IMPLEMENTATION! CANNES, FRANCE.

Below the banners, there are three featured articles:

- Hospital pharmacists and their role in patient care**
What hospital pharmacists do
- 23rd Congress of the EAHP**
Join us at the 23rd Congress of the EAHP in Gothenburg, Sweden. 21-23 March 2018
- January 2018, Volume 25, Issue 1**
Includes an editorial on antibiotics, and original articles on: the economic value of pharmacy-led

Europejska Deklaracja Farmacji Szpitalnej

The screenshot shows the website statements.eahp.eu. The page features a navigation menu with items: About, Statements, Stakeholders, Evidence Map, Self-assessment, SILCC, Surveys, Resources, and News. The main content area includes a banner for the 'Implementation Plan' with a sub-header 'Assess your hospital pharmacy' and a link to the '23rd Congress of the EAHP'. A prominent message states '44 STATEMENTS 1 VISION' and 'MOVING FROM STATEMENT TO IMPLEMENTATION!'. Below this, there are three columns: 'What are the European Statements?', 'Who are the Statements for?', and 'Development'. Each column contains introductory text and a small image. The 'What are the European Statements?' column mentions that the statements were adopted in 2014. The 'Who are the Statements for?' column lists stakeholders from patients to professionals. The 'Development' column notes that the statements were developed through an open Delphi consultation.

statements.eahp.eu

implementation of the european statements of hospital pharmacy
right for the patient, right for the profession

European Statements of Hospital Pharmacy eahp
european association of hospital pharmacists

About Statements Stakeholders Evidence Map Self-assessment SILCC Surveys Resources News

Implementation Plan
Assess your hospital pharmacy
23rd Congress of the EAHP
Statements of Hospital Pharmacy

44 STATEMENTS
1 VISION
MOVING FROM STATEMENT TO IMPLEMENTATION!

What are the European Statements?
The European Statements of Hospital Pharmacy, adopted in 2014, express commonly agreed objectives which every European health

Who are the Statements for?
The Statements are important to a variety of stakeholders, from patients through to healthcare practitioners and professionals, as well as

Development
The European Statements were subject to an open Delphi consultation with national hospital pharmacy associations, European

Powołanie i rola ambasadorów

- ▶ Koordynator Komisji ds. Farmacji Szpitalnej, a w innych krajach członkowskich osoby o odpowiadającej funkcji, które przewodniczą i nadzorują działania w obszarze farmacji szpitalnej powołują krajowych ambasadorów ds. wdrożenia Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej (decyzją podjętą na Walnym Zgromadzeniu EAHP w Pradze 2016)
- ▶ W październiku 2016 pierwsze spotkanie ambasadorów
- ▶ W październiku 2017 drugie spotkanie ambasadorów
- ▶ Podstawowa rola: usprawnienie komunikacji pomiędzy EAHP, a państwami członkowskimi (i ich krajowymi organizacjami) i podjęcie działań promujących Deklarację i jej wdrożenie na terenie kraju w porozumieniu z organizacjami narodowymi

1. Spotkanie Ambasadorów

- ▶ Udział wzięło 26 państw
- ▶ Zdefiniowano rolę ambasadorów
- ▶ Przedstawiciele każdego kraju zaprezentowali bieżącą sytuację w swoich państwach oraz główne bariery, które mogą utrudniać wdrożenie Deklaracji
- ▶ Przedstawiono pierwszy plan działania, który zakładał zaangażowanie ambasadorów i organizacji krajowych w promowanie wdrożenia Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej
- ▶ EAHP zaoferowało wsparcie we wdrożeniu Deklaracji na szczeblu krajowym (m.in. materiały promocyjne, newslettery, ulotki i inne)

A jak prezentowała się sytuacja w innych krajach podczas 1. Spotkania?

- ▶ W niektórych krajach brak specjalizacji z farmacji szpitalnej i klinicznej
- ▶ Trudność w pozyskiwaniu dostępu do dokumentacji medycznej
- ▶ W wielu krajach dyrektor/menadżer szpitala nie widzi celowości pracy farmaceuty klinicznego
- ▶ Przekazanie pewnych obowiązków farmaceutom nie jest możliwe bez wprowadzenia ich do obowiązującego prawa np. sporządzanie cytostatyków
- ▶ Sporządzanie mieszanin do żywienia pozajelitowego w niektórych krajach odbywa się przez przeszkolony (lub nie) personel pielęgniarski
- ▶ Niejasny podział władzy i częste zmiany stanowisk na szczeblach ministerialnych utrudniają wprowadzenie reform i nowych przepisów prawa
- ▶ Trudności w zatrudnieniu personelu fachowego, zwłaszcza magistrów farmacji i delegowanie obowiązków technikom farmacji
- ▶ I wiele wiele innych....

Nasza aktywność:

- ▶ Pozyskanie tłumacza wolontariusza, który przygotowuje tłumaczenia otrzymanych i rozsyłanych materiałów: newslettery (cyklicznie co 2-4 miesiące), ulotki, broszury (w zależności od potrzeby)
- ▶ Prezentacje podczas Konferencji Krajowych (x2), podczas spotkań okręgowych (x2), podczas spotkań ze studentami farmacji WUM (x1), z uczestnikami szkolenia specjalizacyjnego z farmacji szpitalnej WUM (x1)
- ▶ Dołączenie przetłumaczonej Deklaracji wraz z przetłumaczonymi materiałami informacyjnymi o EAHP do materiałów szkoleniowych na Konferencji Krajowej
- ▶ Publikacja artykułu dot. 1. Spotkania Ambasadorów w Biuletynie Okręgowej Izby Aptekarskiej w Warszawie

Nasza aktywność:

- ▶ Publikacja na stronie NIA sprawozdań (np. raportu z Walnego Zgromadzenia) oraz przetłumaczonych newsów (np. o sesji plakatowej która odbędzie się w czasie 23. Kongresu EAHP)
- ▶ Pierwsi inicjatorzy przeprowadzenia ankiety wśród ambasadorów dot. m.in. liczby zatrudnionych farmaceutów. W ślad za nami przeprowadzono później kilka ankiet (w których zawsze bierzemy udział) dla innych państw członkowskich np. dot. rodzaju i sposobu prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego
- ▶ Przygotowanie listów wraz z tłumaczeniami, które zostały wysłane do Ministra Zdrowia, Naczelnej Izby Aptekarskiej, Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego, Naczelnej Izby Lekarskiej (jako jedni z nielicznych podjęliśmy próbę podniesienia świadomości w tej grupie zawodowej!)

Pierwsze sukcesy:

- ▶ Opierając się o dotychczasową współpracę i zaangażowanie różnych krajów członkowskich EAHP na prośbę Włoskiego Stowarzyszenia Farmaceutów Szpitalnych wybrało dwóch ambasadorów do wzięcia udziału w Konferencji Włoskiego Stowarzyszenia Farmaceutów Szpitalnych. Znaleźliśmy się w tym zaszczytnym gronie razem z Estonią!
- ▶ 15 minutowa prezentacja była okazją do przedstawienia (w dużym skrócie) doświadczeń i umiejętności polskich farmaceutów szpitalnych

2. Spotkanie Ambasadorów

- ▶ Udział wzięło 26 państw
- ▶ Podsumowany został pierwszy rok projektu i działalność ambasadorów oraz państw członkowskich podczas krótkich prezentacji
- ▶ Przedstawiono dalszy plan działania
- ▶ EAHP zaoferowało wsparcie organizacji krajowych (np. dostarczenie materiałów promocyjnych, wsparcie finansowe)

2. Spotkanie Ambasadorów

- ▶ Plan działania:
- ▶ Zgromadzenie materiałów źródłowych, danych, wytycznych, standardów, aktów prawnych, badań naukowych i wszelkich informacji, które po opublikowaniu na stronie EAHP mogą wspomóc farmaceutów w Polsce i Europie
- ▶ Przetłumaczenie, promocja i wdrożenie Ankiety do Samooceny (Self-assessment tool) dla wszystkich farmaceutów szpitalnych, która pozwoli na ocenę poziomu wdrożenia założeń Deklaracji
- ▶ Zidentyfikowanie Ośrodków Doskonalących (Statement Implementation Learning Collaborative Centres (SILCC))

A jak prezentowała się aktywność innych państw od czasu 1. Spotkania?

- ▶ Wszystkie kraje angażowały się w promocję Europejskiej Deklaracji Farmacji Szpitalnej podczas krajowych, regionalnych i międzynarodowych spotkań farmaceutów szpitalnych lub spotkań z przedstawicielami organów nadzorujących np. MZ
- ▶ Część państw podobnie jak Polska skorzystała ze wsparcia EAHP w przygotowaniu listu do MZ lub innych organizacji np. Malta
- ▶ W niektórych krajach analogicznie do np. Dobrej Praktyki Klinicznej funkcjonują lub zostały wprowadzone wytyczne tzw. Dobrej Praktyki Farmacji Szpitalnej, w której są obecne wybrane (czasem większość z nich) założenia Europejskiej Deklaracji np. Holandia
- ▶ Rumunia założyła grupy dyskusyjne dla farmaceutów szpitalnych/klinicznych na Facebook'u i WhatsApp'ie

Nasza najbliższa aktywność:

Przygotowanie tłumaczenia Narzędzia do Samooceny

Promocja Ankiety/Zbieranie danych źródłowych

Wdrożenie ankiety i utworzenie obszernego zbioru potrzebnych informacji

Z jakimi problemami/wyzwaniami borykają się farmaceuci z innych krajów?

- ▶ Farmaceuci szpitalni/kliniczni stanowią ułamek całej grupy zawodowej farmaceutów
- ▶ Cyfryzacja i wprowadzanie informatycznych systemów w służbie zdrowia dostosowanych do potrzeb wszystkich pracowników medycznych
- ▶ Trudności z dostępem do dokumentacji medycznej pacjenta
- ▶ Budowanie zaufania między farmaceutami klinicznymi, a pozostałym personelem szpitala
- ▶ Braki w ustawodawstwie
- ▶ Problemy finansowe szpitali
- ▶ Długie procesy decyzyjne ze względu na częste zmiany na stanowiskach ministerialnych

Z jakimi problemami/wyzwaniami borykają się farmaceuci z innych krajów?

- ▶ Brak możliwości podnoszenia kwalifikacji w ramach specjalizacji
- ▶ Trudności w zrozumieniu roli farmaceuty klinicznego przez dyrektorów/menadżerów szpitali
- ▶ Kłopotliwa gospodarka produktami leczniczymi w obliczu okresowo pojawiających się braków produktów leczniczych

Czego możemy nauczyć się od europejskich farmaceutów?

- ▶ Rekoncyliacja lekowa
- ▶ Usługi farmacji klinicznej
- ▶ Udział w badaniach klinicznych
- ▶ Bazy danych dot. błędów medycznych
- ▶ Wykonywanie leków cytotoksycznych i dziennych dawek antybiotyków wyłącznie w aptece szpitalnej pod nadzorem farmaceuty
- ▶ Apteka szpitalna pełni równocześnie funkcję apteki otwartej
- ▶ W multidyscyplinarnych zespołach terapeutycznych farmaceuci są ekspertami w zakresie stosowania leków
- ▶ Udział w prowadzeniu badań dot. praktyki farmacji szpitalnej

Dziękuję za uwagę!

lopata.monika@gmail.com